

Obsah

Seznam použitých zkratek	16
Předmluva	19
 DÍL PRVNÍ: OBECNÁ ČÁST	 21
 HLAVA PRVNÍ: Pojem práva	 23
§ 1 Pojem práva ve smyslu objektivním a subjektivním	23
§ 2 Třídění práva ve smyslu objektivním	30
§ 3 Právo veřejné a soukromé	30
§ 4 Systém soukromého práva	42
§ 5 Zásady soukromého práva	47
§ 6 Občanské právo hmotné jako obecné soukromé právo	54
A. Pojem	54
B. Systém občanského práva	56
C. Občanské právo hmotné a občanské právo procesní	59
D. Občanské právo hmotné a mezinárodní právo soukromé	61
I. Obecně	61
II. Normy mezinárodního práva soukromého	62
III. Pojetí mezinárodního práva soukromého	63
IV. Zákony o mezinárodním právu soukromém	64
V. Evropské mezinárodní právo soukromé	66
E. Občanské právo v mezinárodních souvislostech (občanskoprávní komparatistika)	67
I. Obecně	67
II. Jednotlivé právní systémy a jejich okruhy	69

HLAVA DRUHÁ: Stručný historický vývoj občanského práva na českém území	82
§ 1 Občanské právo v Československé republice do roku 1945	82
A. Obecně	82
B. Všeobecný občanský zákoník	83
C. Revize Všeobecného občanského zákoníku	84
§ 2 Občanské právo v Československé republice v letech 1945–1950	86
§ 3 Občanské právo v Československé republice v letech 1950–1964	87
§ 4 Občanské právo v Československé republice v letech 1964–1989	89
§ 5 Občanské právo po roce 1989	91
§ 6 Příprava rekodifikace soukromého práva	94
HLAVA TŘETÍ: Evropské soukromé právo	99
§ 1 Pojem	99
§ 2 Vznik evropského soukromého práva	101
§ 3 Unijní soukromoprávní acquis	103
§ 4 Principy evropského soukromého práva – evropské soukromoprávní „soft law“	107
HLAVA ČTVRTÁ: Prameny občanského práva	112
§ 1 Pojem a klasifikace	112
§ 2 Jednotlivé prameny občanského práva hmotného	112
A. Mezinárodní smlouvy	112
B. Právo Evropské unie	114
C. Ústavní zákony	116
D. Zákony	117
E. Podzákoné předpisy	117
§ 3 Občanský zákoník jako hlavní pramen občanského práva	118
A. Občanský zákoník č. 89/2012 Sb.	118
B. Systematika občanského zákoníku	119
§ 4 Výlučnost občanského práva psaného	120
A. Obecně	120
B. Soudní rozhodnutí	120
C. Obyčej	122
D. Právní zásady, dobré mravy a veřejný pořádek	122

I.	Obecně	122
II.	Obecné právní zásady	123
III.	Dobré mravy	123
IV.	Veřejný pořádek	124
E.	Odborná literatura	125
HLAVA PÁTÁ: Normy občanského práva		127
§ 1	Pojem norem občanského práva	127
A.	Pojmové znaky občanskoprávních norem	127
B.	Struktura norem občanského práva	129
C.	Občanskoprávní poměr	131
D.	Občanskoprávní institut	132
§ 2	Druhy norem občanského práva	132
A.	Obecně	132
B.	Dispozitivní a kogentní normy	133
§ 3	Působnost norem občanského práva	138
A.	Obecně	138
B.	Věcná působnost	138
C.	Osobní působnost	139
D.	Prostorová působnost	139
E.	Časová působnost	140
§ 4	Realizace a aplikace norem občanského práva	142
A.	Realizace a aplikace občanského práva	142
B.	Aplikace práva podle analogie	143
§ 5	Výklad (interpretace) norem občanského práva	145
A.	Obecně	145
B.	Metody interpretace práva	149
I.	Obecně	149
II.	Standardní metody interpretace	149
III.	Nadstandardní metody interpretace	152
HLAVA ŠESTÁ: Občanskoprávní skutečnost		154
§ 1	Pojem „občanskoprávní skutečnost“	154
A.	Pojem	154
B.	Druhy	154
§ 2	Třídění občanskoprávních skutečností	155
§ 3	Právní jednání	156

A. Pojem právního jednání	156
B. Náležitosti právního jednání	158
I. Obecně	158
II. Subjekt	158
III. Vůle	158
IV. Projev	161
V. Předmět	164
C. Druhy právních jednání	164
D. Smlouva jako nejvýznamnější a nejčastější druh právního jednání	168
I. Pojem smlouvy	168
II. Smluvní proces	171
III. Druhy smlouvy	179
E. Obsah právního jednání	182
F. Výklad právního jednání	185
G. Perfekce, existence, zdánlivost, platnost a neplatnost, účinnost a neúčinnost právního jednání	185
I. Perfekce, existence, zdánlivost	185
II. Platnost a neplatnost	188
III. Účinnost a neúčinnost právního jednání, zejména smlouvy	197
IV. Relativní neúčinnost právních jednání	200
§ 4 Protiprávní jednání , protiprávní čin	205
A. Pojem	205
B. Právní následky protiprávních jednání, protiprávních činů . . .	206
§ 5 Právní události	206
A. Pojem	206
B. Čas jako právní událost	207
§ 6 Právní stavy	211
§ 7 Jiné právní skutečnosti	212
A. Právo tvorné (konstitutivní) rozhodnutí státních orgánů	212
B. Vytvoření věci	212
§ 8 Právní domněnky a fikce	213
A. Pojem	213
B. Právní domněnky	213
C. Fikce	214

HLAVA SEDMÁ: Subjekty občanského práva	215
§ 1 Obecně o subjektech občanského práva	215
§ 2 Osoby fyzické	217
A. Vznik právní osobnosti	217
B. Změna pohlaví	218
C. Svěprávnost	220
I. Plná svěprávnost	220
II. Přiznání svěprávnosti	221
III. Svěprávnost nezletilých	222
IV. Omezení svěprávnosti	224
V. Podpůrná opatření při narušení schopnosti člověka právně jednat	228
D. Deliktní způsobilost	231
E. Bydliště fyzické osoby	232
F. Zánik právní osobnosti	234
I. Okamžik smrti	234
II. Místo smrti, smrt několika osob	234
III. Prokazování smrti	235
IV. Důkaz smrti	236
V. Domněnka smrti a nezvěstnost	236
G. Příbuzenství, rodičovství, osvojení, manželství, švagrovství, registrované partnerství, osoby blízké, poručenství, opatrovnictví, pěstounství, domácnost	241
I. Příbuzenství	241
II. Rodičovství	244
III. Osvojení	244
IV. Manželství	245
V. Švagrovství	246
VI. Registrované partnerství	246
VII. Osoby blízké	247
VIII. Poručenství	248
IX. Opatrovnictví	249
X. Pěstounství	249
XI. Domácnost	249
H. Ochrana osobnosti člověka. Člověk a jeho osobnostní práva	252
I. Osoba a osobnost člověka	252
II. Právní základ ochrany osobnosti člověka	

	v ústavním pořádku a mezinárodních úmluvách o lidských právech.	254
III.	Ochrana osobnosti v občanském zákoníku.	255
IV.	Ochrana osobnosti člověka v dalších právních předpisech.	255
V.	Jednotlivé chráněné hodnoty osobnosti člověka.	258
VI.	Právní prostředky ochrany osobnosti.	264
§ 3	Právnícké osoby.	267
A.	Hlavní pojmy.	267
B.	Pojmové znaky (vlastnosti).	269
C.	Klasifikace právníckých osob (typy, druhy, formy).	272
I.	Obecný výklad.	272
II.	Úprava v občanském zákoníku.	274
D.	Identifikace právnícké osoby.	278
I.	Obecně.	278
II.	Název.	278
III.	Sídlo.	279
IV.	Zápis.	279
E.	Orgány právnícké osoby.	280
F.	Jednání právnícké osoby.	281
G.	Trvání subjektivity.	283
I.	Vznik.	283
II.	Zánik.	284
III.	Přeměna.	285
H.	Seskupení.	286
I.	Tzv. nižší články.	287
J.	Stát jako právnícká osoba.	289
§ 4	Spotřebitel.	290
A.	Ochrana spotřebitele v evropském právu.	290
B.	Spotřebitelské acquis a jeho implementace.	292
C.	Pojem spotřebitele v soukromém právu.	295
D.	Smlouvy uzavírané se spotřebitelem.	300
E.	Další institucionalizování aktéři ochrany spotřebitele.	302
§ 5	Podnikatel.	304
A.	Pojem podnikatele.	304
B.	Obchodní firma.	307
I.	Pojem obchodní firmy a její tvorba.	307
II.	Ochrana práv k obchodní firmě.	310

C. Sídlo podnikatele	311
D. Zastoupení podnikatele	312
I. Obecně	312
II. Zastoupení osobou pověřenou určitou činností	312
III. Jednání vedoucího odštěpného závodu	313
IV. Jednání jiné osoby v provozovně podnikatele	314
V. Zastoupení podnikatele prokuristou	314
E. Zákaz konkurence	315
HLAVA OSMÁ: Zastoupení	318
§ 1 Účel zastoupení	318
§ 2 Obecné podmínky zastoupení	320
§ 3 Smluvní zastoupení	322
A. Obecně	322
B. Prokura	325
§ 4 Zastoupení jiné než smluvní. Opatrovnictví	326
A. Obecně	326
B. Opatrovnictví	327
I. Obecně	327
II. Opatrovnictví člověka	328
III. Opatrovnictví právnické osoby	330
C. Zastoupení členem domácnosti	331
D. Společný zástupce pro doručování u solidárních závazků	331
HLAVA DEVÁTÁ: Občanské právo v subjektivním smyslu	332
§ 1 Pojem občanského práva v subjektivním smyslu	332
§ 2 Druhy občanských práv v subjektivním smyslu	334
§ 3 Výkon občanského práva v subjektivním smyslu	337
§ 4 Ochrana občanského subjektivního práva	339
A. Obecně	339
B. Soud jako hlavní garant	341
C. Svépomoc	344
D. Ochrana držby (posesorní ochrana)	347

HLAVA DESÁTÁ: Občanskoprávní povinnost.	351
§ 1 Pojem občanskoprávní povinnosti	351
§ 2 Druhy občanskoprávních povinností	352
A. Obecně	352
B. Občanskoprávní povinnosti z právních jednání	352
I. Ze smluv	352
II. Z jednostranných právních jednání	353
C. Občanskoprávní povinnosti z protiprávních jednání – činů	353
D. Občanskoprávní povinnosti z právních událostí	354
E. Občanskoprávní povinnosti z protiprávních stavů	354
F. Občanskoprávní povinnosti přímo ze zákona (ex lege)	355
G. Občanskoprávní povinnosti z jiných právních skutečností	355
I. Občanskoprávní povinnosti z vytvoření věci (§ 489)	355
II. Z právotvorných (konstitutivních) aktů aplikace práva úředního orgánu	356
§ 3 Občanskoprávní odpovědnost	356
A. Pojem občanskoprávní odpovědnosti	356
B. Obecné předpoklady vzniku občanskoprávní odpovědnosti	361
C. Funkce občanskoprávní odpovědnosti	362
D. Druhy občanskoprávní odpovědnosti	365
E. Postavení občanskoprávní odpovědnosti v systému právní odpovědnosti	373
HLAVA JEDENÁCTÁ: Předmět v občanském právu.	376
§ 1 Pojem předmětu v občanském právu	376
§ 2 Věc jako předmět práv a povinností	376
A. Pojem věci	376
B. Druhy věcí	379
I. Věci hmotné a nehmotné	379
II. Věci nemovité a movité	380
III. Věci jednotlivě (individuálně) a druhově (genericky) určené	382
IV. Věci zastupitelné a nezastupitelné	383
V. Věci zužitelné a nezužitelné	383
VI. Věci reálně dělitelné a nedělitelné	384
C. Plody a užitky věci	384
D. Hodnota a cena věci	385

E. Věci vyloučené z právního obchodu (res extra commercium) .	386
F. Budoucí věc	387
§ 3 Součást věci	387
A. Obecně o součásti věci	387
B. Zásada superficies solo cedit	388
C. Stroje spojené s nemovitou věcí a inženýrské sítě	391
§ 4 Příslušenství věci, pozemku a pohledávky	392
A. Příslušenství věci	392
B. Příslušenství pozemku	393
C. Příslušenství pohledávky	393
§ 5 Veřejný statek	393
§ 6 Věc hromadná	394
§ 7 Majetek a jmění	395
§ 8 Obchodní závod, pobočka, odštěpný závod, obchodní tajemství	395
§ 9 Lidské tělo	396
§ 10 Živé zvíře	397
§ 11 Cenný papír	398
A. Pojem cenného papíru	398
B. Druhy cenných papírů	402
C. Přeměna cenného papíru na zaknihovaný cenný papír	403
D. Přeměna zaknihovaného cenného papíru na cenný papír	405
HLAVA DVANÁCTÁ: Promlčení, prekluze a vydržení	407
§ 1 Pojmy promlčení, prekluze a vydržení	407
§ 2 Promlčení	411
A. Obecně	411
B. Promlčecí lhůta	414
I. Délka promlčecí lhůty	414
II. Počátek promlčecí lhůty	416
III. Běh promlčecí lhůty	417
§ 3 Prekluze	418
§ 4 Vydržení	419
Seznam použité literatury	421
Věcný rejstřík	428